

TIT. XLI.

DE FIDEJUSSORIBUS¹, ET MANDATORIBUS².

De publicatione bonorum.

1. Imp. SEVERUS & ANTONINUS AA. Lysiae.

SILYAS adempta parte bonorum exulare³ iussus est, nonnis pro parte, quam retinuit, creditoribus obligatus est. Verum qui pro eo⁴ fidem suam adtrinxerunt, jure pristino conveniri possunt. PP. Idib. Octobr. SEVERO A. 3. & VICTORINO CONSS. 201.

De pignoribus.

2. Idem AA. Plotio.

Creditori⁵, qui pro eodem debito, &⁶ pignora, & fidejussore accepit, licet, si malit, fidejussorem convenire in eam pecuniam, in qua se obligaverit, quod cum facit, debet ius pignorum in eum transferre. Sed cum in alia quoque causa eadem pignora vel hypothecas habet obligatas, non prius⁷ compellendus est solvere pignora, quam omnime debitu exolvatur. Dat. 5. Kalend. Februar. APRO 2. & MAXIMO CONSS. 208.

De electione & beneficio divisionis.

3. Idem AA. Maximo.

NON rest procuratores nostri, si allegationis tua fides adest, audire te noluerunt ex bonis fidejussoris, qua ad fiscum pervenerunt, pecuniam repetentes, sed reum principalem convenire iusterunt: cum electionis potestas permittatur⁸ creditori. Sed cum duos fidejussores acceperint te proposas: si alter idoneus est, intelligis te divisa quantitate partem coripentem a Procuratore [noster] petere debere, & aduersus alium fidejussorem [eius] experiri. Nam licet significes adjecutum esse in obligatione, ut singuli in solidum tenentur: tamen nihil haec res inveniat conditionem iuris & constitutionem. Nam & cum hoc non adiudicatur⁹, singuli¹⁰ tamen in solidum tenentur: sed ubi sunt omnes idonei, in portionem obligatio dividitur. PP. 17. Kal. Septembr. ANTONINO A. 3. & GETA 3. CONSS. 209.

In AUTH. de fidejussi. & mandat. §. si quis igitur, & §. non solum col. 1. tit. 4. Novell. 4. cap. 1.

PRESENTETAMEN UROQUE non¹¹ permittitur intercessorem conveniri, prius quam reus inventus minus idoneus, sit in toto, sive in partem. Absente autem reo, presens intercessor iure quidem convenire: ipso tamen defiderante iudex definit tempus, intra quod deducat reum primo convenientem, ipso in subdium reservando. Nam transacto tempore compellit intercessor satisfacere, cessi¹² sibi a creditore adiutoribus absque distinctione contractus sive intercessiones.

De novatione.

4. Imp. ANTONINUS A. Rufæ.

NOVATIONE¹³ legitime perfecta debiti in aliud translati, prioris contratu fidejussores, vel mandatores liberatos esse non ambiguntur: si modo in sequenti se non obligaverunt. PP. 15. Kal. Octobr. ANTONINO A. 4. & BALBINO CONSS. 214.

De electione.

5. Idem A. Potamoni.

JURE nostro est¹⁴, potestas creditori, relatio reo, eligendi fidejussores, nisi¹⁵ inter contrahentes aliud placitum doceatur. PP. 6. Non. Maij. MESSALA, & SABINO CONSS. 215.

De eo, qui tabulas mutui ut testis signavit.

6. Idem A. Polla.

SIPATERIUS pro Cornelio, cum pecuniam mutuum aciperet, se non obligavit, frusta ex eo quod tabulas obligationis, ut testis signavit¹⁶, conveniis. PP. 11. Kal. Jul. MESSALA & SABINO CONSS. 215.

De eo qui mandavit, ut crederebet sub pignoribus.

7. Idem A. Eroci.

SICREDITOR conditioni¹⁷ mandato adscripta, cum pecuniam mutuam daret, in accipiendo hypothecis non paruit: frusta te iudicio mandati convenit,

¹ Dixi ad 46. D. 1. & 3. Inf. 21. Novell. 4. Goth. Vid. Zanger. de Except. part. 3. c. 8. num. 40. Ans. ² d. tit. 1. ³ Publicatio bonorum debitoris fidejussorum non liberat, ut hic. ⁴ 2. d. tit. 1. ⁵ Aspergunt, Cui. ad 1. 126. 8. ff. de verb. oblig. Subscribens ut testis non fidejubetur, nec obligatur, dixi ad 1. 14. supr. f. et. add. 4. & 2. Idem si quis se non vifs, vel non lexis subdeportio. vid. Cujac. 15. esp. 35. ⁶ 4. 3. ff. de misericord. ⁷ Licit creditori habent pignora agere adfidejussorum: debet tamen ei pignora credere, nisi in aliud debitum potest. ⁸ Gisb. Intelleximus hanc legi vis, apud Joann. a. De sancti Episc. lib. 3. tit. 10. defn. 6. Donec hie. Model. in Pistor. part. 2. q. 1. Decim. cap. 104. Ans. ⁹ 6. 1. 32. ff. de negotiis. ¹⁰ Vid. 1. 2. supr. debtior. pign. ¹¹ 8. 1. 5. 1. 15. 3. & 5. 4. Inf. edd. 1. 59. 8. 3. ff. mandat. hodie non permititur, nisi abiente correto, vel indecommodo. ¹² Non. decemb. 4. 1. ¹³ Supervaria adjecta non nocent. 1. 22. 8. 1. ff. quando dies. ¹⁴ Etiam si centum aut plures sint fidejussores, competit tamen eius divisionis beneficium. ¹⁵ Præfens debitor seu principalis prius hodie convenienter ei quam fidejussor: abrogatur itaque 1. 3. supr. 1. 19. 21. 1. 23. T. ed. Vel difficultate summae conveniri tantum potest, ut 1. 2. ff. qui satidate. Quid si reus principali citra illas alienaciones in fraudem creditorum factus, ut 1. bina 39. ff. de jure facti, palam solvendo non fit. Quid si veterator manefactus, aut tyrannus sit, ut 1. b. quis bipalat sit Sicilian. 112. in fin. ff. de verb. oblig. vel exceptione mutuus. Bart. in d. l. Marcellus. Quid si beneficium hujus Authenticæ, fidejussor renunciaret? Quid si lis, qua de agitur ex aquo & bono non ex apicibus iurius sit descendenda? Quid si bona rei principalis apud ipsum fidejussorum sint? 1. si procuratorum 8. ff. ignorantes. 7. ff. mandati. successioneis iure. 1. 24. T. ed. Quid si facta novatione, rei principalis obligationem fidejussor in se subcepit? Bald. in Antiqua 23. 5. sed si minus. 8. ad SC. Vellejan. aut negavit se fidejussor. 1. si dubitet. 10. 6. 1. ff. edd. & ibi Angel. Bald. Aut. contra qui propriam. supr. de non numerata. Quid si pro filio patet fidejussor. vid. 1. 3. 9. Sed utrum 4. ff. de minorib. Quid si de fidejussore iudicio facti agatur, ut in Glos. 1. 2. ff. qui satidate? Quid si reus principalis naturaliter tantum obligatus est, ut servus & pupillus. a. I. Marcell. 2. 5. aut absens sit extra territorium elabo dilatione eius requirendi fidejussori data, ut hic: aut mora, iam admissa mortuus sit. Pet. Accurs. Bald. 1. p. supr. de condit. iudic. ¹⁶ Condicione liberacionis Graci vocant 2. 28. quod 1. ult. 8. de condit. ex legi. ¹⁷ Grace potest obligari fidejussor. 1. 8. ff. edd. maret.

13. 1. 3. supr. ed. hodie non est. Aut. presente. 5. ed.

14. Potest conveniri reus, ut principalis prius conveniatur quam fidejussor.

15. Aspergunt, Cui. ad 1. 126. 8. ff. de verb. oblig. Subscribens ut testis non fidejubetur, nec obligatur.

16. Ceterum hoc verbo excludunt proprie significatur deputatio. vid. Cujac. 15. esp. 35. ¹⁷ Licit creditori habent pignora agere adfidejussorum: debet tamen ei pignora credere, nisi in aliud debitum potest. ¹⁸ Gisb. Intelleximus hanc legi vis, apud Joann. a. De sancti Episc. lib. 3. tit. 10. defn. 6. Donec hie. Model. in Pistor. part. 2. q. 1. Decim. cap. 104. Ans. ¹⁹ 6. 1. 32. ff. de negotiis. ²⁰ Vid. 1. 2. supr. debtior. pign. ²¹ 8. 1. 5. 1. 15. 3. & 5. 4. Inf. edd. 1. 59. 8. 3. ff. mandat. hodie non permititur, nisi abiente correto, vel indecommodo. ²² Non. decemb. 4. 1. ²³ Supervaria adjecta non nocent. 1. 22. 8. 1. ff. quando dies. ²⁴ Etiam si centum aut plures sint fidejussores, competit tamen eius divisionis beneficium. ²⁵ Præfens debitor seu principalis prius hodie convenienter ei quam fidejussor: abrogatur itaque 1. 3. supr. 1. 19. 21. 1. 23. T. ed. Vel difficultate summae conveniri tantum potest, ut 1. 2. ff. qui satidate. Quid si reus principali citra illas alienaciones in fraudem creditorum factus, ut 1. bina 39. ff. de jure facti, palam solvendo non fit. Quid si veterator manefactus, aut tyrannus sit, ut 1. b. quis bipalat sit Sicilian. 112. in fin. ff. de verb. oblig. vel exceptione mutuus. Bart. in d. l. Marcellus. Quid si beneficium hujus Authenticæ, fidejussor renunciaret? Quid si lis, qua de agitur ex aquo & bono non ex apicibus iurius sit descendenda? Quid si bona rei principalis apud ipsum fidejussorum sint? 1. si procuratorum 8. ff. ignorantes. 7. ff. mandati. successioneis iure. 1. 24. T. ed. Quid si facta novatione, rei principalis obligationem fidejussor in se subcepit? Bald. in Antiqua 23. 5. sed si minus. 8. ad SC. Vellejan. aut negavit se fidejussor. 1. si dubitet. 10. 6. 1. ff. edd. & ibi Angel. Bald. Aut. contra qui propriam. supr. de non numerata. Quid si pro filio patet fidejussor. vid. 1. 3. 9. Sed utrum 4. ff. de minorib. Quid si de fidejussore iudicio facti agatur, ut in Glos. 1. 2. ff. qui satidate? Quid si reus principalis naturaliter tantum obligatus est, ut servus & pupillus. a. I. Marcell. 2. 5. aut absens sit extra territorium elabo dilatione eius requirendi fidejussori data, ut hic: aut mora, iam admissa mortuus sit. Pet. Accurs. Bald. 1. p. supr. de condit. iudic. ²⁶ Condicione liberacionis Graci vocant 2. 28. quod 1. ult. 8. de condit. ex legi. ²⁷ Grace potest obligari fidejussor. 1. 8. ff. edd. maret.

17. Grace potest obligari fidejussor.

18. Imp. ALEXANDER A. Longo.

Filiusfamilias 27, qui pro patre 28, quamvis in venditione fundi, fidejussit, tenetur 29. PP. 2. Idus Octobr. MAXIMO 2. & ELIANO CONSS. 224.

De pignoribus.

9. Idem A. Arisocrat.

ETiam si de jure obligationis pignorum 20 actum fuerit, fidejussoribus liberatio non contingit. PP. 5. Kalend. Decembr. MAXIMO 2. & ELIANO CONSS. 224.

De pignoribus.

10. Idem A. Vitali.

Fidejussor, seu mandator, si 21 in 22 usuras quoque obligatus est, justam causam reculandi eas solvere non habet. 5.1. Ut autem is, qui cum altero fidejussor, non solus conveniatur, sed dividatur 23 actio inter eos, qui solvendo sunt: ante condemnationem ex ordine postulari solet. PP. *

De actionibus cedentis.

11. Idem A. Salustio.

Cum alter ex fidejussoribus 24 in solidum debito satisfaciat, actio ei adver-

sus eum, qui una fidejussor, non competit. Potius sanc, cum fisco solve-

res, desiderare, ut jus pignoris, quod fiscus habuit, in te transferetur: 25: & si

hoc ita factum est, cesis a fionibus uti poteris. Quod & in privatis debitis observandum est. PP. 7. Kalend. Novembr. ALEXANDRO A. 3. & DIONE CONSS. 230.

De verbis Graci.

12. Idem A. Theodo.

Blanditus tibi est, qui non teneri te persuasit, quod cum pro alio interveni-

bres, 26 in 27 sicut 28 dixisti: cum & his verbis obligationem verbo-

rum [post] contrahi, pridem receptum est. PP. 6. Kalend. Septembr. AGRI-

COLA, & CLEMENTE CONSS. 231.

De latrone inveniendo.

13. Pars ex epistola GORDIANI A. ad Auxium.

SIBARSATORE 28 latronem Lysianis Decurio inventurum 29 se spopondi-

s: aut exhibere compellendus est, aut transmitendum ad Praesulum pra-

torio, vel ad Praesidem provinciae.

Quando succurratur fidejussori solventi, adversus debitorem.

14. Idem A. Salvio.

MANDATI 30 actio personalis est, qua si nomine fidejussoris 31, vel adver-

sus debitorem, seu heredes eius competit: Praes provinciae, que debet

comperire, reddi jubetur. Pignora etiam, qui reo stipulandi nixa fue-

runt, ita demus ad vos transire, si facta nominis redemptione solutio cele-

brata est, vobisque mandata 32 sunt actiones. Quod si factum est: ea quo-

que vobis persequentibus adversus [pignorum] possestis extraordinariam

jurisdictionem idem vir Clarissimus impertinet. PP. 3. Non. Julii. GORDIA-

NO A. & AVIOLA CONSS. 240.

De indebiti conditione.

15. Idem A. Claudiano.

Lindebitam 33 pecuniam quasi ex causa fidejussionis obstrictus in cautionem

per errorem deduxisti, tam dolii mali exceptione uti, quam concidere 34, ut

obligatio tibi accepto feratur, potes. Non est autem dubium, fidejussore rei

promittendi bonis ad fiscum devolutis, si idem fiscus ob debitum restitendum

fuerit, & solvetur 35, liberari. PP. 5. Kalend. Decembr. GORDIA-

NO A. & AVIOLA CONSS. 240.

De electione.

16. Idem A. Maximo.

LIBERUM fuit 36 antequam lis aduersus omnes fidejussores contestaretur,

Lumen eorum eligere 37 creditori, si modo ceteros minus idoneos existi-

to.

1. Dixi ad 46. D. 1. & 3. Inf. 21. Novell. 4. Goth. Vid. Zanger. de Except. part. 3. c. 8. num. 40. Ans. ² d. tit. 1. ³ Publicatio bonorum debitoris fidejussorum non liberat, ut hic. ⁴ 2. d. tit. 1. ⁵ Aspergunt, Cui. ad 1. 126. 8. ff. de verb. oblig. Subscribens ut testis non fidejubetur, nec obligatur. ⁶ Ceterum hoc verbo excludunt proprie significatur deputatio. vid. Cujac. 15. esp. 35. ⁷ Licit creditori habent pignora agere adfidejussorum: debet tamen ei pignora credere, nisi in aliud debitum potest. ⁸ Gisb. Intelleximus hanc legi vis, apud Joann. a. De sancti Episc. lib. 3. tit. 10. defn. 6. Donec hie. Model. in Pistor. part. 2. q. 1. Decim. cap. 104. Ans. ⁹ 6. 1. 32. ff. de negotiis. ¹⁰ Vid. 1. 2. supr. debtior. pign. ¹¹ 8. 1. 5. 1. 15. 3. & 5. 4. Inf. edd. 1. 59. 8. 3. ff. mandat. hodie non permititur, nisi abiente correto, vel indecommodo. ¹² Non. decemb. 4. 1. ¹³ Supervaria adjecta non nocent. 1. 22. 8. 1. ff. quando dies. ¹⁴ Etiam si centum aut plures sint fidejussores, competit tamen eius divisionis beneficium. ¹⁵ Præfens debitor seu principalis prius hodie convenienter ei quam fidejussor: abrogatur itaque 1. 3. supr. 1. 19. 21. 1. 23. T. ed. Vel difficultate summae conveniri tantum potest, ut 1. 2. ff. qui satidate. Q

